

Na okruglom stolu koji je održan 20. oktobra u TE Ugljevik, Fahrudin Kulić, USAID EIA projekat, održao je prezentaciju na temu „Planovi za smanjenje emisija za velika postrojenja za sagorevanje u BiH“.

Emisije SO₂ u EU najvećim delom (70,2 odsto) emituju velika postrojenja za sagorevanje u sektoru proizvodnje i distribucije energije. Na drugom mestu je upotreba energije u industriji (13,4 odsto) dok treće mesto zauzima komercijalni sektor, institucije i domaćinstva (9,4 odsto).

Kada je u pitanju udeo sektora u ukupnim emisijama azotnih oksida, prvo mesto sa 40,5 odsto zauzima drumski saobraćaj, a drugo mesto, sa 22,5 odsto, sektor proizvodnje i distribucije energije.

Velika postrojenja za sagorevanje su postrojenja sa toplotnom snagom ložišta koja je veća ili jednaka 50 MW. Zagađujuće materije koje ispušta u vazduh su sumpor dioksid, azotni oksidi i prašina.

LCP direktiva određuje granicu vrednosti emisija (GVE) za ova postrojenja. Ova direktiva se odnosi samo na postrojenja koja proizvode energiju.

Direktiva o industrijskim emisijama IED obuhvata sva postrojenja koja učestvuju u industrijskim aktivnostima. Ona ima čak i niže GVE za velika postrojenja za sagorevanje u poređenju sa LPCD.

Ugovor o osnivanje Energetske zajednice potpisan je 2005. i stupio je na snagu u julu 2006. Ugovor je potpisan između EU i osam ugovornih strana.

Cilj Ugovora je, na osnovu pravno obavezujućeg okvira EU, proširivanje tržište energije na jugoistok Evrope i dalje.

U članu 2. EC Ugovora navodi se da je cilj Energetske zajednice da se napravi pravni i ekonomski okvir u vezi sa „mrežnom energijom“. Mrežna energija uključuje sektor električne energije, gasa i nafte.

Ministarski savet Energetske zajednice u oktobru 2013. usvojio je dve odluke, odluku o implementaciji LPCD (uključuje i IED) i odluku o implemetaciji IED za nova postrojenja. Postojeća postrojenja su ona za koje je dozvola izdata pre 1.7.1992. a nova postrojenja, ona za koje je dozvola izdata posle tog datuma. Na nova postrojenja primenjuju se strožije vrednosti GVE.

Sve termoelektrane u BiH su postojeća postrojenja.

Postoje tri opcije za smanjenje emisija iz velikih posotrojenja za sagorevanje:

1. Usklađenost sa GVE do 1.1.2018.
2. Implementacija NERP-a (1.1.2018 - 31.12.2017.)
3. Ograničeni vek trajanja. Od 1.1.2024. zatvaranje postrojenja ili usklađivanje sa strožijim

GVE prema IED

U BiH, 12 velikih postrojenja na sagorevanje imaju obavezu da smanje emisije: Elektroprivreda BiH - sedam postrojenja, Elektroprivreda RS - dva postrojenja i Natron-Hayat - tri postrojenja.

Operatori su se odlučili za opcije 2 ili 3.

Smernice za pripremu NERP-a:

- Plafoni emisija se računaju za svako veliko postrojenje za sagorevanje, za SO₂, NO_x i čvrste čestice, za svaku godinu do 2018 - 2027.

Plafoni emisija se računaju prema GVE koje se postepeno smanjuju

-Alternativa za GVE je minimalna stopa odsumporavanja

-Toplotne snage postrojenja sabiraju se ako su vezani na isti dimnjak

-Entiteski/državni plafoni jednaki su zbiru individualnih plafona VPS

-Početak godišnjeg izveštavanja o primeni NERP-a 1.1.2019.

Ukupni investicioni troškovi u okviru ERS za primenu mera za smanjenje troškova zasnovani na periodu od 15 godina, procenjeni su 145 miliona evra. Ukupni troškovi za TE Gacko procenjuju se na 2,1 evra po MWh i za Ugljevik 10,26 evra po MWh.

Za EPBiH, dati troškovi procenjeni su na 200 miliona evra. Troškovi za TE Tuzla su 4,29 evra po MWh a za Kakanj 8,05 evra po MWh. Dodatne mere za smanjenje emisija: smanjenje broja radnih sati Tuzla 4 i upotreba uglja sa manjim procentom sadržaja sumpora (gasi se krajem 2025.); i planirani ulazak novih blokova u Tuzli i Kaknju.

Najskuplja stavka je odsumporavanje čiji ukupni investicioni troškovi za EPBiH i ERS iznose 265 miliona evra, sledi denitrifikacija 52,6 miliona evra i smanjenje emisija praškastih materija 20,4 miliona evra.